

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

In Æmilium Paul. annotationes

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

libi, tum lib. ad Eudemum secundi initio, & cap. 12. lib. 1. Ethicorum ad Nicomachum. Porro autem hic prospera fortuna largo vulgi iudicio pro ipsa felicitate sumitur, & εντυχια αυτη τις ευδαιμονια: quæ quid differant, alibi docetur.

247. d. *Est Athanes autor*] Ως Αθηναις ειρηκεν. Sed & interpretres Αθηναις legit, & ita legendum conicio ex Diodoro Siculo, qui proxime finem lib. 15. eius meminit, Αθηναις, in quibus, ο Συρακουσιος. vbi ostendit quorū libris quorum temporum historiam is exposuerit. De victoria Gelonis de Carthaginensibus, vide Diodorum lib. 11.

248. d. *ad Crimesum amicum*] Κελευθου reliqui, eo quod constanter ita hic legitur. Sane Crimilum per ianem malim, ex Strabonis lib. 6. Dionys. Halic. lib. 1. vbi de Aegesta Sicilia loquitur: ex Suida & aliis. Apud Virgil. fere in omnibus codicibus lib. 5. & in Seruianis etiam commentariis, Crinifus, N pro M posito (sed vitiose) inuenias. apud Lycophronem & eius interpretem Zetzem, duplici o Crimiffus legitur.

249. b. *Has sequebantur decem millia pedum armorum clypeis candidis*] μυελος οπλαταις. Puto autem certum (vt & alias fieri solet) numerum hic significari: idque etiam ex Diodoro apparet. nam interpretres incertum accepit.

250. a. *Quibus Pæni impediti afflictabantur*] χαλεπως απηλασθον. Tudertinus, seu ofcitantia seu ignorantia Græci sermonis, difficulter liberatos reddit. Est enim απηλασειν, Liberare, sed quum transitium (vt vocant) est & accusatiuo constituitur. Absolute positum aliter significat. Sic paulo ante dixerat noster hoc ipso libro, οπισσθαλος και χαλεπως απηλασθον, Erant in extremo discrimine constituti. Sic & Polyb. lib. 1. de nauibus, κακος ηδη απηλασσομαι. Sic alii.

251. a. *Vi inuictos & omnium mortalium fortissimos*] Quod quid sit, est nimis quam notum. Interpretres, Fide dignissimos extulit, non optima fide. Iam quod conspirationem Messanæ factam esse ait, est contra verba autoris. Philomelum autem Philodemum (Φιλοδημον) vocat Plutarchus constanter, nisi si fallunt codices. ad stipulantur certe Diodoro & Iustini exemplaria, lib. 9. & in Phocicis Pausanias.

Ibid. e. *Atque ita vltio*] Xyl. vertit, Adeo vindicta diuina, annotatque, Sic τω δικλω veri posse arbitror. Interpretres locum peruerterat. μηδμια est, non μηδμιας, legendum: & post in Mamerci vertu mensura postulat χρυσουλεφαντι λικτροις. Spondaicum in hoc genere admitti nemo negauerit, nisi qui ne Latinos quidem scriptores cognouit.

Ibid. *Diem in Calabria Timoleon castra mouit*] Xyl. vertit, Quum Timoleon Calauriam exercitum duxisset: annotatque, Non est obscurum, notari aliquem hoc nomine Sicilia locū, tamen si nihil dum de eo nobis aliunde constet. Ad Calabriam quidem Italiae regionem detorquere, vt fecit Tudertinus,

aut insulam Peloponnesi Træzeni oppositam (quod possit fortassis somniare Geographia imperitus) historia non finit. Ne cætera quidem noster recte reddidit.

252. b. *Corinthia exissent domo si fœmina*] Xyl. vertit, Corinthia mulieres exissent domo: annotatque, Non satis expressit scomma Tudertinus, nescio quam recte intellexerit. Exprobrat autem Corinthiis moliciem Euthymus, & curiositatem, quod imbelles ipsi, domi tamen se non continerent, sed alienis rebus ingererent. Atque ad hoc dictum abusus erat versus Euripideo, quanquam alio detorto, & (vt solent hoc modo faceti homines facere) crinibus quasi attracto. Est autem in Medea tragœdia versus iste, exordium excusationis qua Medea se Corinthiis matronis purgat, quod eo, relicta patria accessisset. ibi εζηλον primæ personæ est, singularis numeri: Euthymus pro tertia persona pluralis numeræ (nam eodem modo & hæc enunciatur) arripiens, diuersissimo sensu in Corinthios torsit, vocatiuis quoque illis Κορινθια γυναικες, nominatiuorum loco acceptis: atque ita versiculum quasi prouerbialem fecit. Argutum sane cauillum, nisi materia formæ officeret. Martialis minori periculo ad Homerum versusum alludit, in coqui nomine subsannando:

Quum tibi M. Syllus coquus AEmiliane vocetur, Dicatur quare non Taratalla tibi? Est enim apud Homerum in victima mactanda de ministris, Μισυλον τ' αρα τ' ούα. vii notum est.

Ibid. d. *Cum pecunia & familia commigrare*] Xyl. vertit: Bona sua & liberos restituerent: annotatque, χρηματα και υμιας. Sic in Pompeio etiam loquitur de piratis, υμιας αυτη και χρηματα ο φρουει: ποει τον Ταυρον ειρον, atque ita alibi etiam.

253. d. *Domi extructo sacello Castus, sacrificabat ei*] Xyl. vertit, Et quum apud domum suam fanum conderet, Fortis fortuna aram posuit. annotatque, Αυπματιας εθυσε, Tudertinus videtur αυπματια legisse. AEmilius Probus in Vita Timoleontis, hoc ipsum referens, Domi (inquit) sua sacellum Automatias constituerat, idque sanctissime colebat. Ego fortis Fortunæ, Latine verti recte cepseo. Sed & Plutarchus in lib. Quomodo citra inuidiam se quispiam laudet, & in Ciuilibus præceptionibus, meminit aræ της αυπματιας à Timoleonte dedicatae. Itaque hic lego, ιερωνιδουσταμνος αυπματιας, εθυσε. quod verbum facile intelligitur, etiam omissum. Nam ob id ponebatur ara vt in ea sacrificaretur. Laphystium, Probus Lamestium, vocat: sed non multum ei libro fidei adhibeo contra alios.

255. a. *Leto denique in rogam illato*] Xyl. vertit, Feretro in rogam imposito. & annotat, Hoc enim vult sibi της κλινης οπι τω πυραε τηρεισιν. non, iam cremato corpore: id quod noster Martonis versus supposuit. μυρον, vt aiunt, οπι τη φακη.

IN ÆMILIVM PAVL. ANNOTATIONES GVIL. Xylandri & Herm. Cruserii interpretum.

L. Æmilii Pauli ætas nota satis est, præsertim ob Persem regem Macedoniae ab eo debellatum: de quo triumphauit anno v. c. dxxcvii.

255. d. *Democritus enim optandum ait*] Locus est hic nequaquam omnium intelligentiæ patens: id eoq; Aretinum etiam, hominem, vt accepimus, doctissimum fefellit, ignorantem aut non recordantem quamnam Democriti idola essent. Finxit autem Democritus imagines quasdam (ειδωλα sic exprimo, Ciceronem sequutus) à natura fufas, quæ vbique in toto orbe terrarum suos haberent circuitus, & vbique omnibus obuerfarentur, iisque animi hominum pulsarentur: quana sententiam & explicat copiose, & disputando ventilat lib. De natura deorum primo M. Tullius. Neque graabor verba eiusdem adscribere, de epistola quadam ad C. Cassium, (quem fuisse Epicureum, ex Ciceroe & Plutarchi Bruto constat: sicut & hoc notum est, Epicurum Democriticam habuisse philosophiam, mutatis & adiectis quæ vellet) quæ extat in libro Familiarium epistolarum decimoquinto. Fit enim (ait) nescio qui, vt quasi coram adesse videare, quum scribo aliquid ad te: neque id κατ' ειδωλων φαντασιαι, vt dicunt amici tui noui, qui putant etiam δευνοπικας φαντασιαι Spectris Catianis excitari. Nam, ne te fugiat, Catius Insuber Epicureus, qui nuper est mortuus, quæ ille Gargettius (sic vocat Epicurum, à Gargetto Attica loco, eius natali) & ante Democritus ειδωλα, hic Spectra nominat. His autem Spectris

si oculi possent feriri, quod vel iis ipsa occurrunt, animus qui possit, ego non video. Quibus verbis opinor plurimum lucis nostro loco adferri, & vicissim. Iam ειδωλα ευλογηα, si omnino sit legendum, (nam & in lib. Plutarchi De oraculis defectis ita legitur, & haud scio an eo sit vsus hic vocabulo Democritus: vsus quidem etiam alias verbis minime in communem consuetudinem loquendi receptis, vt exempli causa ρουμο εσθη, δεσθηη, quæ Aristoteles libro 1 primæ Philosophiæ, interpretatur σχημα, εσιν, ταξιν, alioquin ευλογηα fortassis prætulerim, si qua autoritate id confirmare liceat) si inquam ευλογηα recte legitur, licebit sumpta ex sequentibus Plutarchi verbis coniectura ευλογηον interpretari το οικειον η οπιτηθειον, hoc est commodum & quasi familiare. Neque enim abludet επιμον si οπι το λελογηεναι deducas, quod est Sorte obtinuisse aut accepisse, à verbo λαχρονται medio: vnde illud apud Theocritum Idyll. 4. Αι αι τω σκληρω μαλα δαιμονος, οε με ελελογηαι, Hen quam me duro subiecti fors mea fato. Itaque ευλογηον erat, Quod nobis bona fortuna & prospera sorte obtigit, nempe opportunum & commodum. Quo facit quod in eo quem dixi, Plutarchi loco, hisce διατραπια δε μοχητησθαι opponuntur Tristitia & aduersa, seu praua.

256. a. *Mamercum*] Μαμερκος in Græco, non Μάρκος legendum ex Numâ patet.

Ibid. c. *Primum ex maioribus magistratibus adilitum can-*

didatus] Omisit hoc Aretinus. In Græco est ἐπιφανὴς, Insignium magistratum. Curules intelligi possunt haud incommode. sunt enim & alii quasi minoris dignitatis magistratus: ut viginti viratus, (quem primo omnium peti solitum, apparet ex Cornelii Taciti lib. 3. de Nerone Germanici filio) ut quaestura, ut tribunatus plebis, ut aedilitas plebis, testante hoc nostro Plutarcho in vita Marii, ut alii: de quibus hic dicere non est occasio.

257. a. *Massonis viri consularis filiam*] Xyl. *Mnasonis viri consularis filiam*: annotatque *Μνάσωνος*. Intelligo C. Papirii qui consul fuit anno DXXIII. Cuius etiam meminit Livius initio lib. 25. C. Papirius, L. F. decemvir sacrorum. Sed ibi Masso cognomen est. sicut & in codicibus Ciceronis legitur, li. 9. Fam. epist. ad Patum, L. Masso aedilivus. atque sic legit hoc loco Amiotus. Sigonius apud Livium Maso legit, unico S. cuius cognomen quæ sit aut esse possit ratio, non intelligo. Mnasos quidem, *Μνάσων*, Græcum est nomen, cuius cum alii testes sunt, tum Eustath. in Odyss. 14. cuiusdam Phœcis Mnasonis meminit, qui plures mille servos possederit: quem familiarem fuisse Aristotelis, ait Athenæus lib. 6. Commemorantur & alii Mnasones. Quo autem modo in cognomen Romani venerit, non assequor. Cogitandum harum rerum doctioribus relinquo utro modo rectius legatur: & Plutarchine hic locus emendandus, an ad alios corrigendos adhibendus sit.

257. b. *Romanus quispiam nunciatum uxori remiserat*] Xyl. vertit, *Romanum virum uxori suæ nunciatum remisisse*: annotatque, Sic est ad verbum in Græco, ὡς ἀπὸ Ρωμαίου ἀντιπρωτοῦ τῷ γυναικί. Pro quibus interpret subiecit hæc: *Sed videtur aliqua efficax ratio affuisse*. Quæ sane verba uti optime loco huic quadrant, ita non satis tamen id quod est in Græco explicant: totumque illud quod modo Græce & Latine adscripti, omititur. Amiotus ita vertit quasi quod de calceo sequitur, non Paulus sed alius quidam Romanus causam diuortii interrogatus responderit. quod mihi non probatur. Ut meam coniecturam (nihil enim habeo certi) exponam, videtur mihi Plutarchus hoc velle, quia eius diuortii causam nemo contempserit, & certum tamen esset, haud ab re Paulum tale aliquid facturum fuisse, vulgi sermonem exitisse, dimissam à Romano viro coniugem, atque hoc quasi proverbum fuisse. nam λόγος sæpe etiam proverbum significat. Romanum autem proverbialiter intelligi virum grauem severumque, & propositi tenacem atque ἀπαράτητον, quales prisci illi fuere Romani, rigidi homines etiam in plectendis capitali supplicio liberis. Hæc est mea opinio: sed quam doctiore aliqua coniectura obliterari, non inique sim laturus. Nam profecto responsum de calceo, Æmilianum esse apparet.

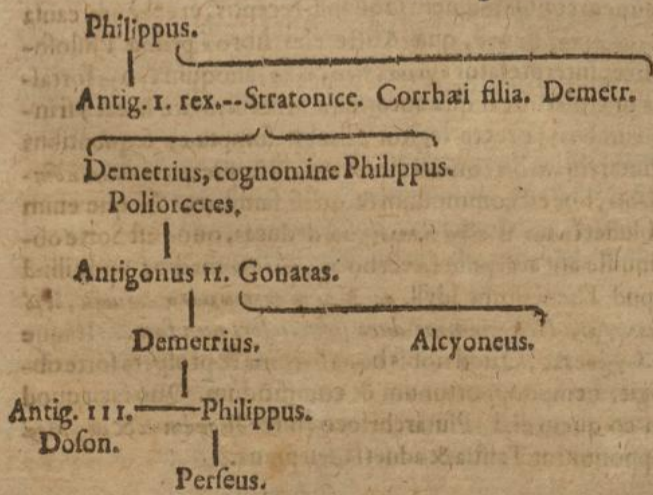
Ibid. c. *Masorem Fabii Maximi*] Xyl. *Alerum Fabii Maximi filio*: annotatque, Hic Fabius sane deinceps Q. Fabius Maximus Æmilianus dictus fuit: sicut frater eius, quem Scipio Africani F. adoptavit, P. Cornelius Scipio Æmilianus: quem morem paterni nominis retinendi cum alii tum Dio noster lib. 46. & 55. explicat. Ac de Scipione quidem Æmiliano res obscura est, neque verbis opus habet. De Fabio quaerendum. Nam quod in Græco legitur, τὸν μὲν προεβύτηρον δὲ

Μαξίμου Φαβίου, mendosum est. Aretinus ab ipso Maximo Fabio, eo qui quinquies consul fuit, nempe eo qui cunctando restituit rem, adoptatum, plusquam absurde dixit: ut cunque id sequente Amiotus. Quod à filio Fabii Cunctatoris adoptatum verti, eo factum est quod ὑπὸς scriptum à Plutarcho suspicabar, inque eius locum δὲ subrepsisse, & quam proxime harere Plutarchianis vestigiis statuissem. In hac sententia esse alios quoque non mediocriter doctos, scio. Quod si quis non ab eo qui consul fuit, & ante patrem mortuus est, adoptatum dicat, (id quod consentaneum certe est, quum ante annum v. c. DL. iste obierit, Æmilianus anno demum DCIX. consul sit factus) fortassis à Q. Fabio Maximo qui patri Cunctatori superuixit, inque eius locum (ut Livius li. 30. affirmat) augur est creatus, adoptatus fuerit. Tamen admodum puerum oportuit in stipem eam adscitum esse, etiam si hoc ipsum statuamus, idque illo ipso augure, prouecta iam satis ætate. siquidem maximo natu Cunctator decessit: Fabius Æmilianus bello Persico adolescens adhuc fuit, vti infra Plutarchus tradit. Relinquitur, ut à nepote huius arrogatum statuamus: quod & ipsum sentire nonnullos intelligo. Quæ in re id inest difficultatis, quod neminem id antiquorum tradidisse sciamus. Q. Fabium Labeonem, qui anno v. c. DLXXI. consulatum gessit, opinio est aliquorum, fuisse nepotem Cunctatoris, ab eoque in filii locum assumptum Æmilianum: sed quibus id testibus probare possim, si quis contra dicat, haud sane video. Equidem nusquam memini me legere, Labeonem magni illius Fabii nepotem fuisse. & Quiriti prænomen ita Fabius usitatum fuit, tamque etiam ampla illa gens, ut tamen Q. F. Q. N. is dicatur, tamen habuisse auum Cunctatorem necesse non sit. Et quidem uterque Cunctatoris Fabii filius, & is qui consularis viuo patre mortem obiit, & is qui auguratum patris accepit, Quiriti prænomen habuerunt, si Luvio & aliis credimus. nam in Lælio Ciceronis prior Marcus perhibetur in quibusdam libris: Neque vero non potuit adoptatus fuisse Pauli filius à nepote illustri illius Verrucosi, si non fuit à Labeone. non enim (ut quidem ipse cenio) evidens aut verum est, sine liberis utrunque, vel omnes eius filios, decessisse. Sane Labeo & L. Paulus (cuius vitam hic tractamus) æquales fuerunt, proximoque post illum anno hic consulatum primum gessit: siquid hoc ipsum in se habet argumenti. Verum in re incerta, atque in qua non sint fortunæ (vtille dicebat) Græcia posita, nimis forte anxius verborum: quum vnumquemlibet sequi liceat quod probauerit, sine summo historiae detrimento. Tamen quæ in utramque partem cogitarem, volui annotare: si fortassis hæc ipsa alios ad extricandum hoc quoddamque est, sint stimularum. Quod statim sequitur de Ælio Tuberone, καὶ μεγαλοπρεπέστατη τῇ πύλαι χηνοταμείως, dictum est perquam venuste, & ab Aretino peruersum.

258 d. *Antigoni, qui in Alexandri successoribus, &c.*] Operæ precium fecerim, si hanc successionem regum Macedoniae ob oculos ponam, atque non nihil explicem. facit enim ad multa aliorum, nostri etiam quædam in Pyrrho, Demetrio, & alibi intelligenda loca. Prius tamen typo delineatam rem oculis subiiciam.

REGVM MACEDONIAE GENEALOGIA

post Alexandrum Magnum.

EXPLICATIO
quorundam.

Quod ad patrem attinet Antigoni primi siue magni, eum fuisse Philippum satis constat. ita enim nominant Plutarchus

in Demetrio. Arrianus lib. 1. De expeditione Alexandri, Iustinus lib. 13. Orosius lib. 3. cap. 23. Quis autem fuerit iste Philippus, non facile dixerim. In Onomasticis reperies, Antigonom primum, fratrem fuisse Alexandri Magni: idque esse apud Plutarchum in Pyrrho. Quorum & prius existimo falsissimum esse: & posterius quid est nisi mendacio & falsa citatione imponere simplicibus? Ego, quum de patre Antigoni Philippo dicitur, nequaquam intelligendum iudico regem Macedoniae, patrem Alexandri: sed alium quendam. nisi si quis adeo stultus est ut quum Arrianus quo dixi libro, in pugna ad Granicum descriptione Philippum Amyntæ F. nominat, de eodem velit accipere. Idem alium præterea Philippum commemorat, Menelai filium. Pausanias in Articis, Philippum Casandri fratrem refert, qui cum AEacida Epiri rege prælio dimicauerit: qui an idem sit cum eo quem ante Ptolemaeum Berenices maritum fuisse, in Pyrrho Plutarchus scribit, haud scio. Certi autem nihil habeo: & Amplius hic. De matre quoque Antigoni Gonatae non sum certus. nam pater eius Demetrius, cuius vitam scripsit noster, plures habuit uxores: quarum primam so-

rorem